

per cultura

Exposició fotogràfica La mirada de **Kati Horna** Guerra i Revolució (1936-1939)

Del 1er de desembre 2016
al 22 de gener 2017

Centre del Carme
C/ Museu, 2 - València

CONSORCI
DE MUSEUS
DE LA
COMUNITAT
VALENCIANA

Kati Horna és sens dubte la fotògrafa anarquista. Es denominava a si mateixa com una "treballadora de l'art". Tota la seua vida va fugir de reconeixements i exposicions, i sempre va ser poc inclinada a entrevistes o a qualsevol promoció de la seua obra. Va entendre l'Art com una eina útil, un ofici enfocat a una missió llibertària.

Nascuda a Hongria com Katalin Deutsch, filla d'una família de banquers, prompte va rebutjar eixa vida acomodada. Als 18 anys va viatjar sola a Berlín, allí va conèixer a l'escriptor Bertolt Brecht i va participar amb ell en les manifestacions antifeixistes. Va prendre contacte amb la Bauhaus i va ser alumna del gran László Moholy-Nagy.

Va tornar a Budapest compromesa ja amb l'antifeixisme i amb la fotografia, i va arribar a treballar com a ajudant amb un altre gran d'aquesta disciplina, József Pécsi. Va haver de fugir a París en 1932 davant l'avanç del feixisme a Hongria. És ací quan comença a interessar-se per allò quotidià, per les històries xicotetes dels parisencs. Una classe de fotografia humanitària que donava la mateixa importància als objectes que a les persones. La seua militància àcrata i antifeixista li mereixen el reconeixement de la CNT, sindicat que la crida per a documentar la situació dels pobles col·lectivitzats d'Aragó.

La Guerra Civil espanyola va ser la primera profundament registrada en els principals mitjans de comunicació de l'època. La cobertura d'aquesta guerra no tenia precedents. L'aparició de càmeres més ràpides, la Leica, però també el desig d'un compromís antifeixista per part de nombrosos reporters, va fer que periodistes i fotògrafs de tot el món vingueren a explicar aquesta guerra. Una guerra que va marcar la vida dels joves milicians i adolescents que es van allistar per a defensar la República en 1936, i amb ells la vida de milers de refugiats i voluntaris arribats de tota Europa que es sentien germanats amb la seua causa. Brigadistes, intel·lectuals, artistes, escriptors, poetes, fotògrafs. I també dones. Pioneres com Gerda Taro, Tina Modotti i Kati Horna van acudir a la trucaada antifeixista.

Horna va estar sempre en la rereguarda, no va arribar a posar els peus al front. Va retratar amb la seua Rolleiflex meravelloses imatges de la quotidianitat, sempre amb una mirada tendra cap als xiquets, les dones i les vic-

times dels bombardejos. Al contrari dels fotògrafs de l'època (Capa, Centelles, Taro, Cartier-Bresson...) no li interessava publicar en els grans mitjans internacionals sinó posar la seua càmera al servei de la CNT-FAI i de l'anarquisme. Va ser redactora en la revista *Umbral: Semanario de la Nueva Era* i va col·laborar amb les publicacions anarquistes *Tierra y Libertad*, *Tiempos Nuevos* i *Mujeres Libres*.

Les seues fotografies són molt diferents a les dels seus companys. No li interessa la mort ni la crueltat, que mai es mostren obertament, sinó la dignitat de la població que resistia la guerra. Front a l'espectacle dels cossos desmembrats, la sang i el camp de batalla, Horna ens planteja un espai de reflexió sobre la guerra i les seues conseqüències sobre els civils. Pacifista i anarquista, la seua fotografia representa la memòria d'allò quotidià. I en eixa quotidianitat, sempre la presència de les dones: les mares combatives, les milicianes, les xiquetes i les ancianes. L'univers femení exhaustivament retratat, que a través de les seues imatges dona un alè d'humanitat a tanta barbàrie.

Horna era una dona forta i brillant que es relacionava d'igual a igual amb els seus companys. Robert Capa, a qui coneixia de l'adolescència i amb qui va viure un romanç fins que Kati va conèixer al pintor José Horna, el seu marit.

Al final de la guerra, el matrimoni Horna fugí a França. José Horna passa per diversos camps de refugiats i ella aconsegueix rescatar-lo per a, junts, fugir de nou, aquesta vegada en un vaixell a Mèxic.

En l'exili, on també va coincidir amb Capa, Horna es va unir als surrealistes mexicans. Va continuar realitzant reportatges però cada vegada més surrealistes, amb màscares i elements fantàstics que mostren un món interior convuls. En la capital mexicana va residir més de 60 anys i va tenir una extensa carrera com a docent, formant a futurs fotògrafs. Va morir a Mèxic l'any 2000.

Kati Horna és sens dubte una de les creadores més inusuals i autèntiques del s. XX. Una dona feminista, solidària i llibertària compromesa amb el seu temps i el seu art, que va tenir el valor de ser els nostres ulls, els de les persones anònimes i dignes que vivim en la rereguarda.

Eva Máñez - Fotògrafa -

La mirada de Kati Horna Guerra i Revolució (1936-1939)

